32e jaar. — Nr 33. Dinsdag 17 Maart 1885.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt n° 37-39, te Tongeren.**

ABONNEMENT

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 17 MAART.

Vroeger en nu.

Verleden week heeft M. Beernaert, in de Kamer den staat neergelegd over den toestand der schatkist op 1 januari 1885, en de algemeene statistiek der ontvangsten en uitgaven van 1877 tot 1885.

Ziehier eenige bijzonderheden welke onze lezers niet zonder belangstelling zullen vernemen :

Het jaar 1882 is gesloten met een TEKORT van 15 MILLIOEN 240 duizend 844 franks 22 centiemen.

Het jaar 1883 leverde een TEKORT van 18 MILLIOEN 309 duizend 400 franken en 97 centiemen.

Het laatste jaar van het liberaal juk, 1884, zal een te kort geven van 18 MILLIOEN 282 duizend 36 fr. en 89 centiemen.

Deze ellendige toestand was het natuurlijk gevolg der onophoudende en uitzinnige geldverkwistingen van het geuzenministerie ten voordeele van een onderwijs en van scholen die door de overgroote meerderheid des volks geschuwd en verlaten waren.

Het katholiek ministerie is maar nauwelijks aan het bewind en zal alreeds, in 1885, eene besparing doen van 16 millioen 79 duizend 164 frank.

De budgetten van 1886 sluiten met een overschot van 1 millioen 389 duizend 76 fr.

Ziedaar, in breede trekken den finantieelen toestand van het land. Het ministerie hoopt hem voortdurend te zullen verbeteren, dank aan zijn wijs en spaarzaam bestuur.

VROEGER, onder het liberaal bestuur, zat het land tot over de ooren in de schuld en moesten er jaarlijks nieuwe lasten gestemd worden.

NU integendeel, sluiten de rekeningen met een overschot en hopen wij voor lange jaren van de plaag der lastenvermeerdering verlost te zijn.

Onnoodig te zeggen dat de inlichtingen van M. Beernaert door de katholieke volksvertegenwoordigers met langdurige toejuichingen begroet werden.

Zij zullen in gansch het land eenen diepen, blijden en heilzamen indruk te weeg brengen.

Men schrijft uit St-Truiden :

Een hevige brand heeft zaterdag namiddag, te St-Truiden, een huis met schuur en stalling, toehoorende aan M. Lux, brouwer, in asch gelegd. De schade beloopt 3000 fr. Alles was verzekerd. Tot hiertoe kent men de oorzaak der ramp niet.

Ziehier het programma van het letterkundig en muzikaal feest hetwelk aanstaande donderdag om 3 uren (St-Joseph dag), in de groote zaal van het St-Maternus-college, door de leerlingen der heeren Josephieten zal gegeven worden :

PREMIERE PARTIE.

1. *Charles I et Cromwell*, duo pour ténor et basse, chanté par MM. H. Vergult et L. Nelissen. CONCONE.
2. *Le fuseau de la Grand'mère*, ode déclamée par M. A. Dupont.
3. *Een Engeltje meer*, treurzang, door M. H. Zeegers. BOUVEROUX.
4. *Les quatre Prunes*, ou l'esprit court les rues, petite chronique déclamée par MM. H. Nicolaers et H. Merkelback.
5. *Le Matin et le Soir*, chœur chanté par quelques élèves des cours préparatoires.

SECONDE PARTIE.

1. Fantaisie brillante pour Saxophone, exécutée par M. A. Bollen.
2. *Mes adieux à mon vieux chapeau*, satire déclamée par M. H. Vanden Berg.
3. *Chant des carabiniers belges*, romance, chantée par M. R. Huveners.
4. **Scènes du Malade imaginaire de Molière.**
5. *La retraite*, marche militaire pour piano à 4 mains, exécutée par MM. J. Peters et L. Delvaux. GERARD.

M. J. Cops is burgemeester benoemd der gemeente Sutendael.

M. E. N. Ulens, verificateur der douanen van 4e klas te Smeermaes is ontvanger der directe belastingen en accijnsen benoemd te Mopertingen.

BINNENLAND

Men schrijft uit Brussel :

Men vermeldt weer een schoon feit van minister Van den Peereboom. Een bediende van het bestuur van den ijzeren weg te Brussel, vader van 7 kinderen, is sedert verscheidene maanden ziek. Hij had verlof op verlof bekomen, doch ten laatste mocht men hem, volgens het reglement, geen meer toestaan. De ongelukkige richtte zich nu tot den heer Van den Peereboom, die zelf den zieke is gaan bezoeken, hem oude wijn uit zijn eigen kelder en herstellend voedsel heeft doen zenden, en beloofd heeft voor zijne kinderen te zorgen. O Van den Peereboom.

— De kavalkade die zondag te Brussel plaats had, ingericht door den liberalen schoolpenning, ten voordeele van de werklieden zonder werk en de.... onderwijzers met wachtgeld is totaal mislukt.

Het was een onzeggelijk armoedje, bij zooverre dat de liberale bladen zelf er geen goed durven van zeggen.

De kavalkade was bovendien zeer krapuleus, wat geenszins te verwonderen is.

— *Een monster snoek.* — Maandag laatst is uit de oude Schelde, aan het Sas van Bornhem, door den heer De Poorter, een snoek gevischt, welke niet minder dan 22 Vlaamsche ponden woog, eene lengte had van 1 m. 2 cm. op eenen omtrek van 55 cm.

— Als eene bijzonderheid verdient het volgende wel melding. Bij den heer Ed. Van den Bossche, van Assenede, den oudsten van de slachters, is deze week een vet varken geslacht hetwelk niet minder dan 371 kilos woog ! Dit bewonderenswaardige dier was gekweekt en gevet bij den heer Damien Cattoir, koopman en herbergier op de markt te Assenede.

— Men schrijft uit Antwerpen :

Woensdag morgend heeft de koning, in zijn paleis te Brussel, den gemeenteraad van Antwerpen ontvangen, die hem het onlangs gestemd adres van hulde en gelukwenschen kwam ter hand stellen ter gelegenheid der erkenning van het Congoland als vrijen, onafhankelijken Staat.

Zoodra de gemeenteraad was binnengeleid, deed de heer burgemeester De Wael lezing van het adres.

In zijn antwoord zegde de koning onder anderen :

« Met geluk zie ik de stad Antwerpen, wier kunst- en letterkundige verzuchtigen op de hoogte zijn van hare handelsmacht, de stichting van den Congostaat met genegenheid bejegenen. Terstond heeft zij de ernstige voordeelen voor 't land en voor haar zelven van gewaardeerd. Mogen hare prachtige kaaien weldra bedekt worden met de zoo rijke en verschillige voortbrengselen van een uitgestrekt gewest, welk te lang heeft moeten wachten om deelachtig te worden van de werken en weldaden der beschaving ! Moge de handelsmetropool van België in de bettrekkingen, die gaan gevestigd worden, een nieuwe bron van voorspoed aantreffen en haar naam schitteren met een steeds grooter wordende luister tusschen de groote zeevaartsteden der twee werelddeelen !

Volgens de *Indépendance* heeft de koning met de leden van onzen gemeenteraad onder anderen veel gesproken over de Wereldtentoonstelling, waarvan, volgens Z. M., het welgelukken verzekerd is.

Het zelfde blad meldt dat de raadsheer Emile Van Delft eenen val gedaan heeft op den trap van het paleis en met hebloed gelaat is opgestaan.

— *De werkstaking.* — Uit Saint-Ghislain wordt het volgende geschreven over de werkstaking :

« Tengevolge eener meeting te Frameries zijn 2000 werkstakers naar Hornu getrokken, vermoedelijk met het inzicht om de ploegen die werkten te doen boven komen.

» De soldaten, 60 man ruiterij en evenveel voetvolk, liepen er onmiddelijk te wapen en verzetten zich tegen die overrompeling, terwijl er naar Bergen werd getelegrafeerd om versterking.

» Tot nu toe is alles kalm gebleven. De werkstakers bleven stil tegenover de gewapende macht.

» Een bakker verhaalt dat hij bij zijn terugkeeren naar Hornu uit Saint-Ghislain werd tegengehouden door 5 werkstakers, die hem brood vroegen.

» Het was hartverscheurend om zien hoe de verhongerden door die groote brokken beten van 2 kilos en, zegde hij : « het spoet hem dat er geene herberg in de nabijheid was om hen te verzoeken op eene pint. »

Aan wie de schuld dier armoede ? Aan den bakker voorzeker niet, wel aan de werkstakers, die zich laten opruien door eenen of anderen prater op hunne meetingen.

Deze zal geen broodgebrek hebben, integendeel smult en smeert hij vermoedelijk van het geld der werkstakers, en, waarom eischen zij van hunne opruiers geen geld, geene ondersteuning, in plaats van deze vet te betalen?

— Kleine oorzaken hebben groote gevolgen ! De stad Gent is in rep en roer gebracht door een *tegenwoordig* dat een burgerwacht geantwoord heeft bij de oproeping van zijnen naam op de wapenoefening van zondag 1e Maart.

Wij hebben het feit vermeld : de kapitein eener compagnie had de naamoproeping bevolen en een burgerwacht antwoordde, als zijn naam geroepen werd : *tegenwoordig !* hetgeen wil zeggen « dat hij erbij of aanwezig was met lijf en ziel. » Dat schijnt voor den kapitein niet voldoende geweest te zijn en hij gebood den burgerwacht in het fransch te antwoorden met het woord *present*, maar de burgerwacht gehoorzaamde niet en van daar bedreiging tot vervolging.

De zaak wordt ernstig : heden vergaderen de kapiteins van het 2e legioen om de kwestie te onderzoeken en te beslissen of er ja dan neen reden is om den bedoelde burgerwacht te vervolgen ! Er bestaat nergens in wet of reglement een artikel dat zegt in welke taal de burgerwacht verplicht is te antwoorden bij de naamoproeping. Overigens, er kan geene wet bestaan dwaas genoeg om van de wachten te vergen dat zij zouden spreken in eene taal die niemand hen kan verplichten te leeren.

BUITENLAND

Frankrijk.

Te Douai is eene vrouw, zekere weduwe Leleu, haar 105e jaar ingetreden. Zij is nog heel gezond, en behalve dat zij van tijd tot tijd eenige rumatism gevoelt, heeft zij geen ongemak. Haar 105e verjaardag is door de familie gevierd. De weduwe Leleu had twee zusters welke de eene 104 en de andere 96 jaar oud was geworden. De moeder had den leeftijd bereikt van 101 jaar.

Op een der laatste gemaskerde bals te Nizza kregen verschillige jongelingen het ongelukkig gedacht zich in bronzen beelden te vermommen. De stof waarmede zij zich handen en aangezicht schilderden was waarschijnlijk vergiftigd, want twee hunner zijn dezer dagen in de vreeselijkste pijnen overleden.

Te Melles, in het departement Haute-Garonne, heeft een storm groote schade aangericht. Tachtig huizen en evenveel schuren werden verniedd. De wind voerde verder bijna alles mee wat zij bevatten.

Oostenrijk.

ONTPLOFFING VAN GRAUWVUUR. — 122 DOODEN.

(Nadere bijzonderheden.)

De tijdingen die ons uit Karwin aankomen, zijn altijd even treurig. De reddingswerken worden ieverig voortgezet en men vindt elk oogenblik andere lijken.

Er is thans besloten de lijken niet meer in eene en dezelfde plaats te leggen, ten einde de hartverscheurende tooneelen waarvan wij in een vorig nummer spraken, zooveel mogelijk te ontwijken. Elk lijk wordt thans afzonderlijk op eene berrie gelegd, tot dat het erkend is, het wordt alsdan in een doodenhuis gebracht.

Elken morgend bestel men de opgegraven lijken ter aarde.

Er worden pijnlijke feiten aangehaald. Een der slachtoffers, een weduwnaar, was de eenige steun van eenen oouden vader en van zeven kinderen. De vrouw van eenen anderen mijnwerker was juist moeder geworden van eenen zoon, toen haar man op zulke jammerlijke wijze den dood vond. Gansche familien wachten op de lijken van een of meer der haren.

Geestelijke en wereldlijke overheid doen al wat mogelijk is om de overlevenden te troosten en zeggen dat er hun niets zal ontbreken. Inderdaad, er komt hulp van alle zijden : de keizer, de familie Larisch, aartshertog Albrecht, de gemeenteraden uit den omtrek hebben voor belangrijke sommen op de inschrijvingslijsten geteekend. De ellende nogtans is grooter dan iemand denken kan.

Spanje.

De sigarenfabriek te Madrid was woensdag het tooneel van eenen oproer. Een paar duizend woedende vrouwen en kinderen braken alles kort en klein, zelfs de werktuigen, en verschansten zich binnen het gebouw. Aanvallen der policie werden teruggeslagen, de gouverneur van Madrid werd beleedigd en toen de troepen aanrukten, namen de vrienden en bloedverwanten der dames die buiten het gebouw stonden, eene zoo dreigende houding aan, dat de policie eerst deze menigte moest verspreiden. Dit geschiedde niet zonder moeite. Een officier en acht policie-bedienden werden gekwetst door steenen, die uit de fabriek naar buiten werden geworpen. Nu begon een geregeld beleg, dat negen uren duurde. Toen werden de dames het moede en boden aan zich over te geven. Haar werd daarop toegestaan van een voor een de fabriek te verlaten. De oorzaak van den opstand was de invoering van nieuwe werktuigen.

Politiek overzicht

ENGELAND EN RUSLAND.

De Afghaansche kwestie blijft nog altijd in het onzekere. Volgens een gerucht, in omloop te Teheran, moet de engelsche grenskommissaris sir Peter Lumsden te Herat aangekomen zijn, waar de afghaansche overheid aan het herstellen en de uitbreiding der versterkingen laat werken. Verscheidene honderden kozakken bevinden zich te Pullikkatum, de meest zuidelijk gelegen plaats in de nabijheid van Herat, welke door Russen bezet is. Kleine russische detachementen hebben de waterbronnen en de wegen tusschen Sarakhs en de rivier de Murghab bezet.

Het engelsch-russisch geschil neemt heden eene betere wending aan. De heer Gladstone heeft donderdag avond in de Engelsche Gemeentenkamer aangekondigd dat er eene overeenkomst langs diplomatischen weg gesloten is, krachtens welke de Russen en de Afghanen voorloopig allen voorwaartschen tocht zullen staken. Ook loopt het gerucht te Londen dat Duitschland zijne bemiddeling aan Engeland en Rusland aangeboden heeft, om eene oplossing van het engelsch-russisch geschil rakende Afghanistan te bewerken.

Eene depeche uit Hong-Kong, 13 maart, meldt dat de fransche kruisers den engelschen stoomer *Glenboy* hebben aangeslagen. De *Glenboy* had eene lading lood aan boord, een metaal dat als oorlogsmokkelgoed beschouwd wordt. Indien dit feit bevestigd wordt, dan zou het wel aanleiding tot opmerkingen aan de fransche regeering van wege Engeland kunnen geven.

Eene depeche van generaal Brière de l'Isle, gedateekend uit Hanoi, 12 maart, meldt dat de Chineezen, zieende dat hunne gemeenschappen bedreigd waren door de fransche standplaatsen over Langson, Thatke in Tongkin oontruind hebben en in China zijn teruggekeerd.

De engelsche generaal, sir Gerald Graham, gehast met het bevelhebberschap over de nieuwe expeditie in Soedan, is gisteren te Souakim aangekomen. Men gelooft nog altijd dat hij reeds van in de aanstaande week tegen het soedanesche leger van Osman Digma zal opmarkeren. Deze laatste wordt met iederen dag stouter. Hij maakt alle dagen verkenningen tot nabij het voormalig gebruikte kamp van Souakim en woensdag laatst hebben zijne mannen vier engelsche soldaten gedood en verscheidene gekwetst. Men gelooft dat de strijd der expeditie Graham tegen dien luitenant van den Mahdi zal hardnekkig zijn. Eens Osman Digma overwonnen zou generaal Graham overgaan tot het maken van eenen spoorweg van Souakim naar Berber, voor het gemak van zijnen herlsttocht op Berber en Khartoem.

De toestand in Soedan dat engelsche troepen, die onder de brandende zon door de woestijn teruggetrokken zijn, laat zeer veel te wenschen. Generaal Wolseley heeft vertrouwelijk aan den minister van oorlog zijne vrees te kennen gegeven dat in de eerstvolgende maanden het verlies der troepen 25 t. h. zal bedragen, en dus te Londen maatregelen moeten genomen worden om in de leemten te voorzien. De generaal heeft voor 17 duizend man 265 officieren van gezondheid ; gewoonlijk heeft een korps op voet van oorlog niet meer dan 5 geneesheeren voor elk 1000tal soldaten. De Italiaansche regeering heeft aanzoek gedaan om het medegebruik van het Engelsch militaire hospitaal te Suez voor de Italiaansche bezetting van Massowah ; doch dit moest geweigerd worden, daar het hospitaal zelfs voor de Engelschen totaal te klein is.

INNEMING VAN KASSALA.

Eene bijzondere uitgave van den *Sunday Times* verzekert dat er gisteren te Londen een telegram is aangekomen, meldende de inneming van Kassala door de Soudanezen en de slachting van gansch het garnizoen der stad. Deze tijding verdient bevestigd te worden. Het gouvernement verklaarde gisteren avond, ten half zes ure nog geen inlichtingen daaromtrent ontvangen te hebben.

VAL VAN KHARTOEM.

Een katholiek blad van Weenen, het *Vaterland*, kondigt een brief aan van Mgr. Sogaro, apostolisch vikaris in Midden-Afrika, die als volgt den val van Khartoem verhaalt :

« De opstandelingen hadden een net van telegraafdraden over den Nijl gespannen, om alles de doortvaart der engelsche stoomboden te beletten.

» Van de vijf stoomboten, welke Gordon uitzoud om de opstandelingen te gemoet te varen, konden slechts twee met groote moeite het net verbreken en de drie anderen moesten naar Khartoem terugkeeren.

» Op het gezicht der drie stoomboten, verbeurt het garnizoen van Khartoem allen moed, en *bambaschi* (kolonel) kwam bij Gordon en zegde hem :

» Wij sterven hier van honger ; laat ons een wanhopigen strijd wagen ; ik doe eenen uitval » met onze soldaten en onze booten, ik lever een » beslissenden slag tegen den Mhadi ; de over- » winning of de dood. »

Gordon stemde toe. De kolonel rukte op naar Oudurman, en alles viel in de handen van Mohamed Ahmed. De opstandelingen omsingelden Gordon en sloten hem in eene kerk op.

IN KHARTOEM.

Een bode gisteren uit Oudurman, te Korti aangekomen, bevestigt de tijding van den dood van Gordon pacha ; hij werd gedood door de Wadenajnnis. Wanneer de Mhadi het nieuws vernam, zou hij zijne vertontweerdiging in bevige bewoordingen hield gegeven hebben.

Vele Egyptenaars en Turken, maar geen enkele Soedanees kwam in de slachting om.

De Mahdi begeert bezoeken Oudurman en is verplicht geweest troepen naar Kordofan te zenden om aldaar eenen opstand te onderdrukken.